

Antrenör ve Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Belirsizliğe Tahammülsüzlük Düzeylerinin İncelenmesi “Investigation of the Levels of Intolerance to Uncertainty of Coaches and Physical Education Teachers”

Taner ATASOY¹ & Aydın PEKEL² & İlbey UÇAR³ & Ulaş ŞENTÜRK⁴

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Tarihçe

Yayın Geliş Tarihi: 25 Mart 2024
Kabul Tarihi: 12 Nisan 2024
Online Yayın Tarihi: 30 Nisan 2024

Doi: <http://dx.doi.org/10.29228/anatoliarsr.55>

Yazarlarla İletişim

1- (Sorumlu Yazar) İstanbul Gelişim Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, İstanbul, TÜRKİYE

e-mail: atasoy@gelisim.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0001-5885-0663>

2- Marmara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul, TÜRKİYE

e-mail: aydin.pekel@marmara.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0003-0238-1081>

3- İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisanüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, TÜRKİYE

e-mail: ucarilbey@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-5352-6271>

4- İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisanüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul, TÜRKİYE

e-mail: ulasenturk@gmail.com
<https://orcid.org/0009-0005-1776-5987>

Yazar Katkıları

Tüm yazarlar çalışmanın konseptine ve tasarımına katkıda bulundu.

Finansman

Bu çalışma herhangi bir kurum/kuruluştan maddi destek almadı.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan ediyorlar.

Şeffaflık

Yazarlar, çalışmada hiçbir hayati özelliğin ihmal edilmediğini, dürüst, doğru ve şeffaf bir anlatım ile raporlaştırdığını ve herhangi bir tutarsızlık olmadığını beyan etmişlerdir.

Etik

Bu çalışmada bilimsel etik kriterlerine uyulmuştur.

Referans Gösterimi

Atasoy, T., Pekel, A., Uçar, İ., & Şentürk, U. (2024). Antrenör ve Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Belirsizliğe Tahammülsüzlük Düzeylerinin İncelenmesi, *Anatolia Sport Research*, 5(1): 29-37.

Copyright © 2024 by Anatolia Sport Research

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin incelenmesidir.

Materyal ve Metod: Araştırmada tarama modellerinden biri olan genel tarama başlığı altında yer alan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini İstanbul İli, Avrupa Yakasında ikamet eden antrenör ve beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklemini ise kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen 277 erkek ve 212 kadın olmak üzere (n=489) gönüllü katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak sosyo-demografik anket formu ile belirsizliğe tahammülsüzlük ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS 24.00 paket istatistik programı ile analiz edilmiştir. Çalışmada elde edilen verilerin normallik testi sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Buna göre araştırmada analiz yöntemi olarak; Bağımsız örneklem T testi ve Oneway Anova analizi uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırmanın genel bulgularında, antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin yaş değişkeni ile karşılaştırıldığında ölçeğin ileriye yönelik kaygı alt boyutu ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmezken, engelleyici kaygı alt boyutunda ise anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Meslek değişkeni ile karşılaştırıldığında ölçeğin ileriye yönelik kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilirken, engelleyici kaygı alt boyutunda ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında ise herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır. Covid-19 sizi etkiledi mi değişkeni ile karşılaştırıldığında ölçeğin ileriye yönelik kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmezken, engelleyici kaygı alt boyutu ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında ise anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkeni ile karşılaştırıldığında ölçeğin alt boyutlar ve toplam puan düzeylerinde anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Sonuç: Araştırma sonucunda antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin ölçekten alınan toplam puanlar düzeyinde incelendiğinde cinsiyet, yaş, meslek değişkenlerinde anlamlı bir farkın olmadığı tespit edilirken, antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin ölçekten alınan toplam puanlar düzeyinde covid-19 sizi etkiledi mi değişkenine göre anlamlı farkın olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antrenör, Beden Eğitimi Öğretmeni, Covid 19, Belirsizliğe Tahammülsüzlük

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to examine the level of intolerance to uncertainty of coaches and physical education teachers.

Material and Method: In the study, the relational survey model, which is one of the survey models under the title of general survey, was used. The universe of the research consists of coaches and physical education teachers residing in the European Side of Istanbul Province. The sample consists of 277 male and 212 female volunteer participants (n=489) determined by the kolayda sampling method. As a data collection tool, the socio-demographic questionnaire and the uncertainty intolerance scale were used. The collected data were analyzed with SPSS 24.00 package statistical program. As a result of the normality test of the data obtained in the study, it was found that the data showed a normal distribution. Accordingly, Independent sample T test and Oneway Anova analysis were applied as analysis methods in the study.

Results: In the general findings of the study, when the intolerance of uncertainty levels of coaches and physical education teachers were compared with the age variable, no statistically significant difference was found in the prospective anxiety sub-dimension of the scale and the total score of intolerance of uncertainty, while significant differences were found in the inhibitory anxiety sub-dimension. When compared with the occupational variable, a statistically significant difference was found in the prospective anxiety sub-dimension of the scale, while no difference was found in the inhibitory anxiety sub-dimension and the total score of intolerance of uncertainty. When compared with the variable of whether Covid-19 affected you, it was found that there was no statistically significant difference in the prospective anxiety sub-dimension of the scale, while there were significant differences in the inhibitory anxiety sub-dimension and intolerance of uncertainty total score. When compared with the gender variable, it was observed that there was no significant difference in the sub-dimensions and total score levels of the scale.

Conclusions: As a result of the research, it was determined that there was no significant difference in the variables of gender, age, and occupation when the intolerance to uncertainty levels of coaches and physical education teachers were examined at the level of total scores from the scale, while it was determined that there was a significant difference in the level of intolerance to uncertainty levels of coaches and physical education teachers at the level of total scores from the scale according to the variable Did covid-19 affect you.

Keywords: Coach, Physical Education Teacher, Covid 19, Intolerance of Uncertainty

GİRİŞ

COVID-19 olarak literatürde yerini bulan covid-19 ilk olarak Çin’de tespit edilmiş ve daha sonra da diğer dünya ülkelere çeşitli yollarla yayılarak oldukça bulaşıcı bir salgına dönüşmüştür. Çin’de başlayan ve tüm dünyayı saran covid-19 kısa süre içerisinde de ülkemizde tespit edilmiş ve salgına neden olmuştur. Ülkemizde yaşanan bu durum birçok kısıtlamalara neden olurken, salgının hızını yavaşlatabilmek için Sağlık Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere birçok devlet kurumu tarafından alınan kararlar ile kamu ve özel sektörde geniş bir tedbir çalışması gerçekleştirilmiştir (BBC, 2020). Bu tedbir çalışmaları neticesinde çok sayıda kamu ve özel kuruluşların düzenlemiş oldukları organizasyonlar ertelenmiş veya iptal edilmiştir (Şahinler vd., 2020). Yaşanılan bu durum bireylerin yaşam alanlarını sınırlayarak, diğer insanlardan ve sosyal alanlardan izole hale gelmelerine sebep olmuştur. Bu süreçten birçok meslek grubu ve insanın etkilendiği gibi antrenör, öğretmen ve sporcu bireyler de oldukça olumsuz etkilenmiştir (Şahinler vd., 2020). Bireylerin bu süreci hem fizyolojik hemde psikolojik acıdan daha sağlıklı atlatabilmesi adına önlem tedbirlerine azami uyması ve “azami dikkat” ilkesi kapsamında halk sağlığını korumak amaçlı yayımlanan protokollere uyulması çağrısı yapılmıştır (Corsini vd., 2020).

Karantina sürecin uzaması, vaka sayılarının artması sonucunda insanlarda yaygın olarak panik, anksiyete ve depresyon gibi psikolojik sorunların ortaya çıktığı ifade edilirken bu bireylerde kaygı bozukluklarının diğer bozukluklara oranla daha yüksek sayıda rastlanıldığı ifade edilmektedir (Ho vd., 2020). Yaşanılan tüm bu olumsuzlukların sebebinin ve nasıl mücadele edilmesi gerektiğinin bilinmesine rağmen, süresinin ve sonucunun bilinmemesi insanlığı bilinmez bir kaygı sürecine itmektedir. Bu süreçte dünya genelinde yapılan bilimsel araştırmalar covid-19’ dan etkilerinin psikolojik düzeyde ciddi olumsuzluklara sebep olduğunu öne sürmektedir. Hastalıkla karşılaşmayan ve izolasyon sürecinde olan insanlarda sadece belirsizliğe yönelik kaygılar görülürken, virüsün bulaş riskini azaltmak için birinci derecede çaba gösteren sağlık personellerinin sürece ve hastalığa yönelik kaygı, stres ve panik tepkileri ile ailelerine yönelik kaygı tepkilerinin bireyleri olumsuz etkilediği ifade edilmektedir (Chen vd., 2020).

Yukarıda aktarmaya çalıştığımız pandemi ve etkilerinin insanlık tarafından sebebinin ve nasıl mücadele edilmesi gerektiğinin bilinmesine rağmen, süresinin ve sonucunun bilinmemesi durumu bireylerin bu süreci algılayamaması belirsizlik olarak adlandırılabilir. Alanyazın incelendiğinde “Belirsizlik” bir kişinin yaşanılan bir durum karşısında yeterli bilgiye ve bu duruma açıklayabilecek özel bilgiye sahip olmaması anlamına gelmektedir (Sarıçam vd., 2014). Belirsizliğe tahammülsüzlük kavramı ise, tehlike arz eden belirgin durumların ya da uyarıların tehlike durumlarının ortadan kalkmadıkça bireyi tehdit eden bir potansiyele sahip olduğu varsayımını ifade etmektedir (Abramowitz vd., 2004). Bu kavramsallaştırma genel olarak kaçınma davranışı, karar verme zorluğu veya herhangi bir durumda aşırı güven arayışı ile ilişkilendirilmektedir (Abramowitz vd., 2004). Alanyazına dair incelemelerde bu kavramın iki farklı yönü ifade edilmektedir. Bu iki kavram ise; muğlaklığa, tahammülsüzlük ve belirsizliğe tahammülsüzlük şeklinde karşımıza çıkmaktadır. İlk kavramsallaştırmalarda birbirine iki zıt kutup olarak bireyi ikileme bırakıldığı ifade edilen muğlaklık kavramının son yıllardaki çalışmalarda yerini belirsizlik kavramına bıraktığı belirtilmektedir (Geçgin ve Sahranç, 2017). Genel olarak bakıldığında, belirsizliğe tahammülsüzlüğü bir bireyin bilgiyi belirsiz bir şekilde algıladığı ve belirsiz durumlara bilişsel, duygusal ve davranışsal tepki verdiği bir süreç olarak kavramsallaştırılabileceği öne sürülmektedir. Ayrıca bir bireyin olumsuz bir olayın meydana gelebilme ihtimalini küçük de olsa kabul edilemez olarak kabullenmesinin, bireyin aşırı eğiliminin daha spesifik hali olarak tanımlanabileceği iddia edilmektedir (Dugas vd., 2001). Belirsizliğe Tahammülsüzlük kavramı alanyazında genelleştirilmiş kaygı bozukluğu, obsesif kompulsif bozukluk, majör depresif bozukluk ile ilişki çalışmalarda yer almıştır. Carleton vd. (2007) yaptıkları çalışmada belirsizliğe tahammülsüzlük kavramının “İleriye Yönelik Kaygı” ve “Engelleyici Kaygı” olmak üzere iki faktörde

toplandığını tespit etmiştir. Belirsizliğe Tahammülsüzlük kavramının Türkçe'ye geçerlilik ve güvenilirlik testleri yapıp uyarlanması çalışmaları ise Sarıçam vd. (2014) tarafından gerçekleştirilmiştir. Güncel yaklaşımlar incelendiğinde belirsizliğe tahammülsüzlük kavramına farklı ve yeni açılardan yaklaşıldığı görülmektedir. Hebert ve Dugas (2019), belirsizliğe tahammülsüzlüğü literatürdeki çalışmalara oranla daha kapsamlı bir model ile oluşturmuştur. Bu modelin belirsizlik durumunu yaratan durumsal tetikleyicilerden oluştuğu belirtilmektedir. Belirsizlik durumunu tetikleyici değişkenleri fark etmenin, belirsizliği deneyimlemenin ve belirsizliğe ilişkin felaket niteliğinde yanlış yorumlamalar yapmanın belirsizliğe tahammülsüzlüğün eğimsel özelliğini arttırdığı öne sürülmektedir. Bu model belirsizliğe tahammülsüzlük kavramı çerçevesinde, yaşam olayları ve kaçınmacı davranış, standart anksiyete yaklaşımlarını bütüncül bir yaklaşım ile açıklamaktadır (Shihata vd., 2016).

Yukarıda ifade edilen alanyazına dair incelemelerde etkileri hâlâ devam eden pandemi ve etkilerinin eğitimden psikolojiye, sosyolojiden ekonomiye kadar geniş çaplı sonuçlarıyla yeni bir yaşam biçimi oluşturan ve sonucunun kestirilemediği durumlarda belirsizlik olgusu eğitime ve dolayısıyla antrenör ve öğretmenlere yansımalarına dair bir alan araştırmasına dayanan çalışmanın alanyazına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizin de içinde bulunduğu bu zorlu ve yıpratıcı sürecin, antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinde belirsizliğin getirdiği tahammülsüzlük seviyelerini ortaya koymayı hedeflemektedir.

MATERYAL VE METOD

Etik Metin

Çalışma katılımcıların gönüllülük esasına dayalı olarak yürütülmüştür. Çalışmanın yürütülebilmesi için gerekli izinler (etik kurul) alınarak çalışmaya başlanmıştır. Çalışmada dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine ve dergi etik kurallarına uyulmuştur. Çalışma ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir. Çalışmanın etik kurul izni İstanbul Gelişim Üniversitesi, Etik Kurul Başkanlığınca 29/02/2024 tarih 2024-03-39 sayılı kararı ile verilmiştir.

Araştırma Modeli

Araştırmada tarama modellerinden biri olan genel tarama başlığı altında yer alan, iki ve daha çok sayıda değişken arasında birlikte değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan “ilişkisel tarama modeli” (Karasar, 2018), kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın amacı doğrultusunda; araştırmanın evrenini İstanbul İli, Avrupa yakasında ikamet eden antrenör ve beden eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklemi ise kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen 277 erkek ve 212 kadın olmak üzere (n=489) gönüllü katılımcı oluşturmaktadır (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004).

Veri Toplama Araçları

Araştırmacı tarafından oluşturulan ve katılımcıların sosyo-demografik özelliklerinin tespit edilmesi amacı ile (cinsiyet, yaş, meslek, Covid-19 sizi etkiledi mi) dört sorudan oluşan anket formu ile Carleton vd. (2007) tarafından geliştirilen Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği (BTÖ-12) kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması ve geçerlilik, güvenilirlik çalışması Sarıçam vd., (2014) tarafından yapılmıştır. Ölçek, 5'li Likert tipinde ve 12 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte 1-5 arası (1- Bana hiç uygun değil...5- Bana tamamen uygun) şeklinde puanlanmaktadır. Ölçekte ters kodlanan maddeler bulunmazken, ölçekten 12 ila 60 arası puan alınabilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar belirsizliğe tahammülsüz

oluşa işaret etmektedir. Ölçeğin iki alt boyutu bulunmaktadır. 1-7 sorular “ileriye yönelik kaygı” boyutunu; 8-12 sorular ise “engelleyici kaygı” boyutunu göstermektedir.

İstatistiksel Analiz

Kişisel bilgi formu ve ölçeklerden elde edilen veriler IBM SPSS 24.0 paket programına aktarılarak analizler yapılmıştır. Verilerin normal dağılım durumlarına; normal dağılım eğrileri, çarpıklık-basıklık (skewness-kurtosis) değerleri ve Kolmogorov-Smirnov testi değerleri incelenerek bakılmıştır. Normalite testi sonucunda verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Buna göre Bağımsız örneklem T testi ve Oneway Anova analizi uygulanmıştır. Gruplar arası farkın belirlenmesi için ise Post-hoc (LSD) analizi yapılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde ve yorumlarda, anlamlılık düzeyi 0,05 olarak dikkate alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde toplanan verilerin çözümlenmesi sonucu elde edilen bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin frekans dağılımı

Kişisel Bilgiler	Değişkenler	f	%
Cinsiyet	Erkek	277	56,6
	Kadın	212	43,4
Yaş	20-23 Yaş	29	5,9
	24-26 Yaş	216	44,2
	27-29 Yaş	190	38,9
	30 ve Üzeri	54	11,0
Meslek	Antrenör	183	37,4
	Beden Eğitimi Öğretmeni	306	62,6
Covid-19 sizi etkiledi mi?	Evet	422	86,3
	Hayır	67	13,7

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin %56,6’sının erkek, %43,4’ünün ise kadın, %44,2’sinin 24-26 yaş, %38,9’unun 27-29 yaş, %11,0’ının 30 ve üzeri yaş ve %5,9’unun 20-23 yaş bireylerden oluştuğu, %62,6’sının beden eğitimi öğretmeni ve %37,4’ ünün de antrenör olduğu görülmüştür. Covid-19 sizi etkiledi mi durumuna ilişkin veriler incelendiğinde ise katılımcıların %86,3’ ünün evet %13,7’sinin hayır cevabını verdikleri görülmüştür.

Tablo 2. Antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin cinsiyet değişkenine ilişkin T-testi analiz sonuçları

Boyut	Cinsiyet	n	X	Ss	t	p
İleriye Yönelik Kaygı	Erkek	277	25,30	5,451	-,326	,744
	Kadın	212	25,47	6,001		
Engelleyici Kaygı	Erkek	277	15,61	4,982	,221	,825
	Kadın	212	15,50	5,407		
BTÖ Toplam Puan	Erkek	277	40,92	9,291	-,073	,942
	Kadın	212	40,98	10,42		

Tablo 2 incelendiğinde, antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin cinsiyet değişkeni ile karşılaştırıldığında alt boyutlar ve toplam puan düzeylerinde anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. Katılımcıların ortalamaları incelendiğinde kadın bireylerin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri erkek bireylere oranla daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin yaş değişkenine ilişkin ANOVA analiz sonuçları

Boyut	Yaş	n	X	Ss	f	p	LSD
İleriye Yönelik Kaygı	20-23 ¹	29	24,79	5,294	,633	,594	-
	24-26 ²	216	25,49	5,069			
	27-29 ³	190	25,11	6,254			
	30 ve üzeri ⁴	54	26,18	6,204			
Engelleyici Kaygı	20-23 ¹	29	15,96	5,570	3,937	,009*	1-2
	24-26 ²	216	16,02	4,936			
	27-29 ³	190	14,62	5,224			2-3
	30 ve üzeri ⁴	54	16,85	5,224			
BTÖ Toplam Puan	20-23 ¹	29	40,75	10,14	2,063	,104	-
	24-26 ²	216	41,52	8,867			
	27-29 ³	190	39,73	10,41			
	30 ve üzeri ⁴	54	43,03	10,53			

*p>0.05

Tablo 3 incelendiğinde, antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin yaş değişkeni ile karşılaştırıldığında ileriye yönelik kaygı alt boyutu ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmezken, engelleyici kaygı alt boyutunda ise anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir (p<0.05). Bu farklılığın 20-23 yaş, 24-26 yaş ve 27-29 yaş antrenör ve beden eğitimi öğretmenleri arasında olduğu saptanmıştır.

Tablo 4. Antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin meslek değişkenine ilişkin T-testi analiz sonuçları

Boyut	Meslek	n	X	Ss	t	p
İleriye Yönelik Kaygı	Antrenör	183	26,20	5,510	2,482	,013*
	Beden Eğitimi Öğrt.	306	24,88	5,748		
Engelleyici Kaygı	Antrenör	183	15,53	5,177	-,109	,913
	Beden Eğitimi Öğrt.	306	15,58	5,167		
BTÖ Toplam Puan	Antrenör	183	41,73	9,677	1,379	,168
	Beden Eğitimi Öğrt.	306	40,47	9,841		

*p>0.05

Tablo 4 incelendiğinde, antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin meslek durumu değişkeni ile karşılaştırıldığında ileriye yönelik kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmiştir (p<0.05). Engelleyici kaygı alt boyutunda ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında ise herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır (p>0.05).

Tablo 5. Antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin covid-19 sizi etkiledi mi değişkenine ilişkin T-testi analiz sonuçları

Boyut	Covid-19 sizi Etkiledi mi?	n	X	Ss	t	p
İleriye Yönelik Kaygı	Evet	422	25,22	5,591	-1,469	,142
	Hayır	67	26,32	6,245		
Engelleyici Kaygı	Evet	422	15,33	5,073	-2,532	,012*
	Hayır	67	17,04	5,527		
BTÖ Toplam Puan	Evet	422	40,56	9,555	-2,190	,029*
	Hayır	67	43,37	10,91		

*p>0.05

Tablo 5 incelendiğinde, antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin covid-19 sizi etkiledi mi değişkeni ile karşılaştırıldığında, ileriye yönelik kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmezken (p>0.05), engelleyici kaygı alt boyutu

ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında ise anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri farklı değişkenlere göre incelenmiş ve elde edilen bulgular alanyazın çalışmaları ile ilişkilendirilip bu bölümde sunulmuştur.

Elde edilen bulgular sonucunda katılımcıların belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde, belirsizliğe tahammülsüz ölçeği ve alt boyutları ile toplam puan düzeylerinde anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. Katılımcıların ölçekten aldığı puanların sıra ortalamaları incelendiğinde ise kadın bireylerin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri erkek bireylere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumun ana sebebi, kadınların yetiştirilme tarzları, cinsiyet rol modelleri, toplumsal roller ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Alanyazın incelendiğinde Kilit vd., (2020)'nin üniversite öğrencilerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri ile ilgili yaptıkları araştırmada, öğrenciler arasında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu sonucuna varmışlardır. Bununla birlikte katılımcıların sıra ortalamaları incelendiğinde kadın bireylerin mevcut çalışma sonuçlarına paralel şekilde belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri erkek bireylere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Güdük vd. (2021)'nin sağlık çalışanları üzerinde yaptığı araştırmada cinsiyet değişkeni ile belirsizliğe tahammülsüzlük durumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusuna ulaşmışlardır. Kurtuluş, (2019) kadın üniversite öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmada, toplumsal cinsiyet rolü nedeniyle kadınların değerlendirilme kaygısı nedeni ile stres ve sosyal kaygı yaşadığını ifade etmektedir. Demirsu, (2018) üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada kadınların yetiştirilme tarzı ile yaşadıkları kaygı arasındaki ilişkiye vurgu yapmaktadır. Alkan, (2015) kadınların toplumsal cinsiyet rolleri üzerindeki çalışmasında kadınların toplumsal rollerinin üzerlerinde yarattığı stres, korku ve kaygı belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri üzerinde etkisi olduğunu ifade etmektedirler. Doğan ve Düzel, (2020)'in covid-19 sürecinde korku-kaygı düzeylerini belirlemeye yönelik yapmış oldukları çalışmada ise kadınların erkeklere oranla daha fazla kaygı yaşadıklarını bulgusuna ulaşmışlardır.

Katılımcıların belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin yaş değişkenine göre incelendiğinde, ileriye yönelik kaygı alt boyutu ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmezken, engelleyici kaygı alt boyutunda ise anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu farklılığın 20-23 yaş, 24-26 yaş ve 27-29 yaş antrenör ve beden eğitimi öğretmenleri arasında olduğu saptanmıştır. Bu durumun ana sebebi, yaşın ilerlemesi ile birlikte bireysel sorumlulukların artması, pandemi şartlarının kariyer hedeflerinin ve yaşam hedeflerini etkilemesi sonucu yaşanan düşünce ve duygu boyutlarının olabileceği düşünülmektedir. Alanyazın incelendiğinde, Şahinler, (2021) tarafından Covid-19 sürecinde spor bilimleri fakültesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada belirsizliğe tahammülsüzlük ölçeğinin engelleyici kaygı alt boyutunda 24-26 yaş lehine yaş değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Bayram vd., (2021)'nin tercih döneminde olan üniversite öğrenci adayları üzerinde yapmış oldukları çalışmada 20 yaş altı ve 20 yaş ve üzeri öğrencilerin yaş açısından belirsizliğe tahammülsüzlük puan ortalamaları karşılaştırılmış ve sonuç olarak, 20 yaş ve üzerindeki öğrencilerin belirsizliğe karşı daha tahammülsüz oldukları belirlenmiştir. Doğan ve Düzel, (2020) covid-19 sürecinde korku-kaygı düzeylerini belirlemeye yönelik yapmış oldukları çalışmada ise 20-30 yaş aralığındaki bireylerin süreçten en çok etkilenen grup olduğunu bulgusuna ulaşmışlardır. Güdük vd ., (2021)'nin sağlık çalışanları üzerinde yaptığı araştırmada katılımcıların yaş değişkeni ile belirsizliğe tahammülsüzlük durumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı bulgusuna ulaşmıştır. Kilit vd., (2020)'nin üniversite öğrencilerinin

belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerini incelediği çalışmada katılımcıların yaş değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmadığını ifade etmektedirler.

Katılımcıların belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin meslek durumu değişkenine göre incelendiğinde, ölçeğin ileriye yönelik kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilirken, engelleyici kaygı alt boyutunda ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında ise herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır. Bu durumun ana sebebi, pandemi şartları, mesleki rollerdeki farklı sorumluluk boyutlarının olabileceği düşünülmektedir. Alanyazın incelendiğinde, mevcut çalışma bulgularıyla benzerlik gösteren başka çalışmaya rastlanılmamıştır. Güdük vd .,(2021)'nın sağlık çalışanları üzerinde yaptığı araştırmada katılımcıların meslek durumu değişkeni ile belirsizliğe tahammülsüzlük durumları arasında anlamlı bir farklılık görülmediği bulgusuna ulaşmıştır. Demir (2022) öğretmenler üzerinde yapmış olduğu çalışmada, öğretmenlerin belirsizlik yaşamadıklarını belirlenmiştir. Duman (2020) üniversite öğrencileri tahammülsüzlük durumlarını incelediği araştırmasında öğrencilerin orta düzeyde belirsizliğe karşı tahammülsüz olduklarını ortaya koymuştur.

Katılımcıların belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin covid-19 sizi etkiledi mi değişkenine göre, ölçeğin ileriye yönelik kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmezken, engelleyici kaygı alt boyutu ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında ise anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Engelleyici kaygı alt boyutu covid-19 sizi etkiledi mi değişkeni açısından incelendiğinde sıra ortalamaları incelendiğinde hayır cevabını verenlerin daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durumun ana sebebi, katılımcının performans, kariyer ya da günlük hayata dair oluşabilecek kaygılarının engelleyici kaygı boyutu içinde soruya verdiği yanıtını etkileyebileceği düşünülmektedir. Alanyazın incelendiğinde, Covid-19 un belirsizliği bireyleri rahatsız ettiğini ortaya koyan birçok çalışmaya (Öztürk, 2022; Aydın, 2022; Ergenekon, 2020) rastlanmaktadır. Håkansson vd. (2020)'nın elit sporcuların kaygı düzeylerinin araştırıldığı bir çalışmada; pandemi, bireyin yaptığı sporun geleceğine yönelik kaygılarının yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Demir vd. (2023)'nin pandemi sürecinde spor emekçilerinin savunmacı kötümserlik ve belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerini inceledikleri çalışmada, belirsizliğe tahammülsüzlük ölçeği toplam skor ve tüm alt boyutlarda istatistiki düzeyde anlamlı farklılıklar tespit etmişlerdir.

Araştırmada; antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin cinsiyet değişkeni ile karşılaştırıldığında alt boyutlar ve toplam puan düzeylerinde anlamlı bir farkın olmadığı, Katılımcıların ölçekten aldıkları puanların sıra ortalamaları incelendiğinde kadın bireylerin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri erkek bireylere oranla daha yüksek olduğu söylenebilir. Antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin yaş değişkeni ile karşılaştırıldığında ileriye yönelik kaygı alt boyutu ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmezken, engelleyici kaygı alt boyutunda ise anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin meslek durumu değişkeni ile karşılaştırıldığında ileriye yönelik kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilirken, engelleyici kaygı alt boyutunda ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında ise herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır. Antrenör ve beden eğitimi öğretmenlerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin covid-19 sizi etkiledi mi değişkeni ile karşılaştırıldığında ileriye yönelik kaygı alt boyutunda istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmezken, engelleyici kaygı alt boyutu ve belirsizliğe tahammülsüzlük toplam puanında ise anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre şu öneriler sıralanabilir; kadınların toplumsal rollerine ek olarak cinsiyet onları belirsizliğe zorlayan diğer etmen olarak ele alınabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda kadınlara problemlerle başa çıkmalarına yönelik psiko-eğitimler verilmesinin faydalı olacağı

düşünülmektedir. Bireylerin mesleki rollerinin hayatlarındaki zorluklara etki edebileceği ele alınmalıdır. Mesleki rollerin birbirinden farklı yönlerinin yarattığı dezavantajları ortadan kaldırabilmek amacı ile antrenörlük ve beden eğitimi öğretmenliği mesleklerine yönelik meslek geliştirme ve hakları genişletmek üzerine spor politikaları geliştirmenin sporda mesleklerin dezavantajlarını düşüreceği ön görülmektedir. Ayrıca, bundan sonra yapılacak çalışmalarda deneysel çalışmalar kurgulanarak belirsizliğe tahammülsüzlüğün ne derece etkilendiği ölçülebilir ve farklı değişkenlerin üzerinde durulması belirsizliğe tahammülsüzlük davranışlarının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayabilir.

KAYNAKLAR

- Abramowitz, J. S., Deacon, B. J., Woods, C. M., & Tolin, D. F. (2004). Association between Protestant religiosity and obsessive–compulsive symptoms and cognitions. *Depression and anxiety*, 20(2), 70-76.
- Alkan, S. (2015). *Kadınların toplumsal rolleri ve stres*. (Yüksek Lisans Tezi), Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, E. U. (2022). *Pozitif bireysel faktörlerin covid-19 kaygısı ile olan ilişkisinin obsesif kompulsif bozukluk ve yaygın kaygı bozukluğu belirtileri kapsamında incelenmesi: belirsizliğe tahammülsüzlük ve covid-19 kaygısının aracı rolü*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara. Erişim adresi: <http://hdl.handle.net/11655/25806>
- Bayram, F., Özkamali, E., & Çiftçi, S. (2021). Tercih sürecindeki üniversite adaylarının belirsizliğe tahammülsüzlük ve bilişsel esneklik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(77), 98-120.
- BBC. (2020). 'Covid-19 virüs: Türkiye'de hangi ilde, ne tür tedbirler uygulanıyor' Erişim adresi: <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-52663160>, Erişim Tarihi, 07.09.2023.
- Carleton, R. N., Norton, M. P. J., & Asmundson, G. J. (2007). Fearing the unknown: A short version of the Intolerance of Uncertainty Scale. *Journal of anxiety disorders*, 21(1), 105-117, <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2006.03.014>
- Chen, Q., Liang, M., Li, Y., Guo, J., Fei, D., Wang, L., & Wang, J. (2020). Mental health care for medical staff in China during the COVID-19 outbreak. *The Lancet Psychiatry*, 7(4), e15-e16.
- Corsini, A., Bisciotti, G. N., Eirale, C., & Volpi, P. (2020). Football cannot restart soon during the COVID-19 emergency! A critical perspective from the Italian experience and a call for action. *British Journal of Sports Medicine*, 54(20), 1186-1187.
- Demir, M., Kılıçkaya, O., & Serin Yaman, S. (2023). Investigation of intolerance of uncertainty and defensive pessimism levels of sports workers in the pandemic process with different variables abstract. *International Journal of Holistic Health, Sports and Recreation*, 2(1), 66–80. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8007997>
- Demir, O. (2022). Öğretmenlerin Covid-19 korkusu ve belirsizliğe tahammülsüzlük durumları arasındaki ilişkiye dair bir çözümleme. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(Özel Sayı 1), 140-157.
- Demirsu, Ö. (2018). *Üniversite öğrencilerinde algılanan ebeveyn tutumları ile sürekli kaygı düzeyleri arasındaki ilişkide psikolojik dayanıklılığın ve kaygı duyarlılığının aracı rolleri*. (Yüksek Lisans Tezi), Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Doğan, M. M., & Düzcel, B. (2020). Covid-19 özelinde korku-kaygı düzeyleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4), 739-752.
- Dugas, M. J., Gosselin, P., & Ladouceur, R. (2001). Intolerance of uncertainty and worry: Investigating specificity in a nonclinical sample. *Cognitive therapy and Research*, 25(5), 551-558.
- Duman, N. (2020). Üniversite öğrencilerinde COVID-19 korkusu ve belirsizliğe tahammülsüzlük. *The Journal of Social Science*, 4(8), 426-437.
- Ergenekon, B. (2020). Covid-19 pandemi (salgın) sürecinde farklı branş sporcularının belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin motivasyonel kararlılık tutumlarıyla ilişki düzeyinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 15(6), 447-457. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44358>
- Geçgin, F. M., & Sahraç, Ü. (2017). The Relationships between intolerance of uncertainty and psychological well-being. *Sakarya University Journal of Education*, 7(4), 739-756.

- Güdük, Ö., Güdük, Ö., & Vural, A. (2021). Covid-19 küresel salgınında sağlık çalışanlarının belirsizliğe tahammülsüzlüğünün değerlendirilmesi. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 24(1), 139-150.
- Håkansson, A., Jönsson, C., & Kenttä, G. (2020). Psychological distress and problem gambling in elite athletes during Covid-19 restrictions-A web survey in top leagues of three sports during the pandemic. *International journal of environmental research and public health*, 17(18), 6693.
- Hebert, E. A., & Dugas, M. J. (2019). Behavioral experiments for intolerance of uncertainty: Challenging the unknown in the treatment of generalized anxiety disorder. *Cognitive and Behavioral Practice*, 26(2), 421-436.
- Ho, C. S., Chee, C. Y., & Ho, R. C. (2020). Mental health strategies to combat the psychological impact of Covid-19 beyond paranoia and panic. *Ann Acad Med Singapore*, 49(1), 1-3.
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemi kavramlar ilkeler teknikler*. Ankara: Nobel.
- Kilit, Z., Dönmezler, S., Erensoy, H., & Berkol, T. (2020). Üniversite öğrencilerinde belirsizliğe tahammülsüzlük, endişe ve bilişsel sınav kaygısı ilişkisi. *Ortadoğu Tıp Dergisi*, 12(2), 262-268.
- Kurtuluş, E. (2019). *Kadın üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliği ile toplumsal cinsiyet rolü stresi ve olumsuz değerlendirme korkusu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Öztürk, B. İ. (2022). *Covid-19'la yaşamak: Covid-19 korkusunu etkileyen faktörler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Aydın. Erişim adresi: dudspace.adu.edu.tr:8080/jspui/bitstream/11607/4710/1/
- Sarıçam, H., Erguvan, F. M., Akın, A., & Akça, M. Ş. (2014). Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği (BTÖ-12) Türkçe Formu: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Route Educational and Social Science Journal*, 1(3), 148-157.
- Shihata, S., McEvoy, P. M., Mullan, B. A. & Carleton, R. N. (2016). Intolerance of uncertainty in emotional disorders: What uncertainties remain?. *Journal of Anxiety Disorders*, 41:115- 124.
- Şahinler, Y. (2021). Covid-19 Sürecinde Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin belirsizliğe tahammülsüzlük düzeylerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 13-26.
- Şahinler, Y., Acet, M., & Atasoy, T. (2020). Covid-19 pandemi sürecinde takım taraftarlarının yardımseverlik ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi. *Sporda Akademik Yaklaşımlar-4*, Bölüm, 2. 21-42.
- Yazıcıoğlu, Y. & Erdoğan, S. (2004). *SPSS uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Detay Yayıncılık, Ankara.